

МЕТОДИ ВИЛУЧЕННЯ ТОТАЛЬНОГО АНАТОМІЧНОГО ПРЕПАРАТУ ГОЛОВНОГО І СПИННОГО МОЗКУ З ЇХ ОБОЛОНКАМИ

*Устянський О.О., Карпенко А.Г., Логвінова О.В., студ. 2-го курсу
СумДУ, кафедра анатомії людини*

В експозиціях анатомічних музеїв України в розділі "Центральна нервова система" представлені окремі препарати головного та спинного мозку. Тотальні препарати органів ЦНС відсутні. Тому ми використали спробу виготовлення такого препарату. Для цього на фізичному тілі з допомогою рамочної медичної пилки та медичного долота відокремили склепіння черепа від його основи. Наступний етап полягав у тому, що за допомогою цих інструментів видалили лускоподібну частину потиличної кістки та розітнули її бічні частини. Сформували щілину, достатню для вилучення з порожнини черепа довгастого мозку. Розкриття хребтового каналу провели шляхом резекції остистих відростків та дуг хребців. Для цього, крім медичного долота використовували медичні кусачки. В міжхребцевих отворах формували щілини, достатні для вилучення стовбурів спинномозкових нервів (їх 31 пара) та їх гілок. В ділянці головного мозку видалили верхню та бічну стінки очної ямки з формуванням достатньої для вилучення органу зору щілини. За допомогою зігнутого распаратора провели відшарування твердої мозкової оболонки від кісток основи черепа та вилучення органу зору з очної ямки. Всі маніпуляції проводили ретельно, без пошкодження твердої мозкової оболонки. Вилучений з фізичного тіла тотальний препарат включав: 1) головний мозок з оболонками; 2) орган зору; 3) спинний мозок з оболонками, стовбурами та гілками 31 пари спинномозкових нервів.